

Rozbor zasedání pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace a hodnocení projednávaných návrhů právních předpisů v roce 2015

Úvod

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace (dále jen „Komise RIA“) byla zřízena v listopadu 2011. Jejím posláním je posuzování kvality provedeného hodnocení dopadů navrhované regulace (*regulatory impact assessment*, zkráceně RIA) u předkládaných návrhů právních předpisů tj. zákonů, nařízení vlády, vyhlášek a rovněž věcných záměrů zákona (dále jen „právní předpisy“). Komise RIA byla zřízena mj. v reakci na doporučení OECD členskými státy ohledně ustavení mechanismů a institucí pro aktivní provádění nezávislé kontroly předkládaných právních předpisů z hlediska kvality hodnocení jejich dopadů a identifikaci případných nedostatků.

Komise RIA v uplynulých 4 letech svého působení měla ambici přispět ke zlepšení analýzy celospolečenských dopadů nově navrhovaných právních předpisů. Prostřednictvím posuzování kvality zpracovávaných závěrečných zpráv z hodnocení dopadů regulace (dále jen „závěrečné zprávy RIA“) se Komise RIA nepřímou snáží přispět i ke změně kultury legislativního procesu v proces založený jednak na transparentnosti směrem k „příjemcům“ regulace, a jednak na kvalitní analýze řešeného problému.

Komise RIA se v roce 2015 v rámci svých 13 zasedání a 11 zkrácených řízení (per rollam) zabývala závěrečnými zprávami RIA u celkem 100 právních předpisů. Jednalo se o:

- 8 věcných záměrů zákona,
- 74 zákonů,
- 10 nařízení vlády,
- 8 vyhlášek.

Stanoviska Komise RIA

Vzhledem ke změně systému projednávání návrhů právních předpisů v Komisi RIA, zejména ve vazbě na novelizaci Legislativních pravidel vlády a Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA), došlo k úpravě evidence stanovisek Komise RIA. V rámci nově nastaveného systému projednávání návrhů právních předpisů v Komisi RIA je relevantní nyní i do budoucna evidovat pro účely Výroční zprávy Legislativní rady vlády a sledování zvyšování kvality předložených závěrečných zpráv RIA pouze dva typy stanovisek:

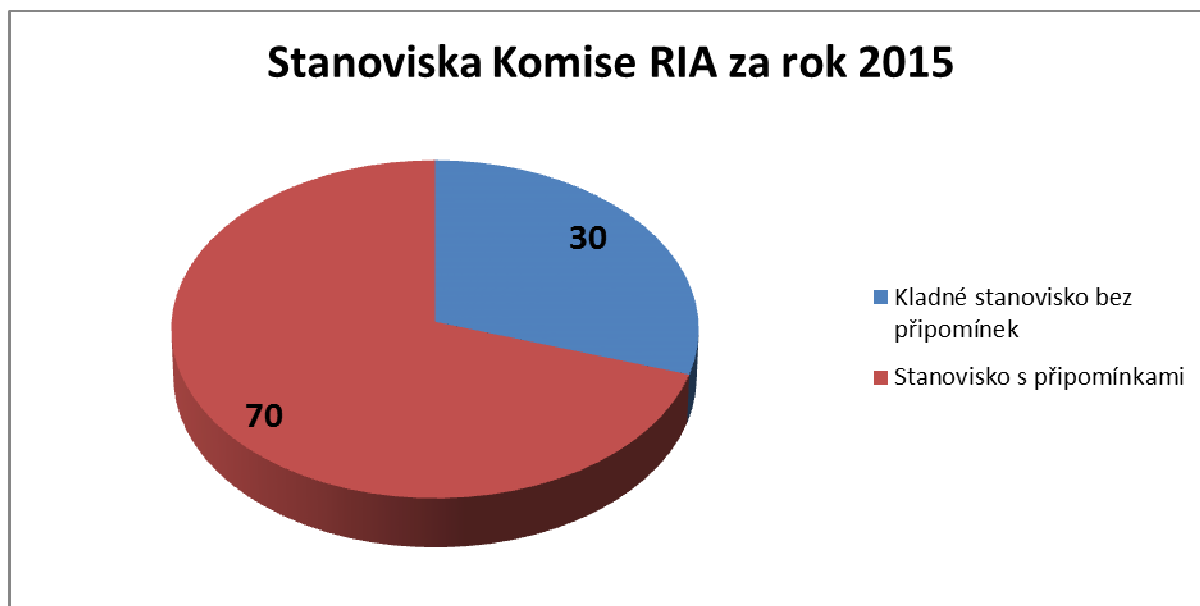
- kladné stanovisko bez připomínek,
- stanovisko s připomínkami.

Kladné stanovisko bez připomínek znamená, že z pohledu Komise RIA zpráva obsahuje všechny požadované části dle Obecných zásad RIA a předkládá srozumitelné, kvalitně zpracované a průkazné hodnocení dopadů k navrhovanému legislativnímu řešení.

Stanovisko s připomínkami znamená, že Komise RIA identifikovala v závěrečné zprávě RIA nedostatky, týkající se předloženého hodnocení dopadů nebo jeho částí. Obecně lze konstatovat, že pro jednotlivá tvrzení chyběly konkrétní argumenty, absentovaly mandatorní části RIA. Např. způsob provedení a vypořádání konzultací s dotčenými subjekty, prezentace metodiky a zdrojů dat, o které se opíralo provedené hodnocení dopadů, popis a vyhodnocení jiných proveditelných variant řešení a jejich srovnání pro doporučení resp. stanovení preferované varianty, tj. legislativního řešení apod. V některých případech došlo k dopracování závěrečné zprávy RIA předkladatelem a jejímu opětovnému předložení, resp. projednání v Komisi RIA a následně k vydání revidovaného stanoviska.

Z celkového počtu 100 projednávaných návrhů Komise RIA:

- **30 návrhů** doporučila při prvním projednání bez dalších připomínek,
- **70 návrhů** připomínkovala a doporučila dopracování či výrazné přepracování závěrečné zprávy RIA.

Graf 01. Stanoviska Komise RIA za rok 2015.

Relevantní časové srovnání naráží na výše uvedené metodické změny. I přes tyto změny však lze konstatovat, že se Komise RIA zabývala větším počtem právních předpisů než v roce 2014. Oproti roku 2014 došlo k nárůstu o 35 % ze 74 na 100 posuzovaných návrhů. V absolutním vyjádření představuje 30 návrhů, u nichž byla zpracovaná závěrečná zpráva RIA shledána jako vyhovující, nejvyšší hodnotu od roku 2012, kdy byla tato statistika sledována poprvé (viz graf 02).

Graf 02. Kladné stanovisko Komise RIA bez připomínek.

Za roky 2012–2014 jsou zahrnovány stanoviska pouze k závěrečným zprávám RIA u návrhů věcných záměrů, zákonů a nařízení vlády, nikoliv u návrhů vyhlášek. Ve statistikách od roku 2015 však budou vždy zohledněny také návrhy vyhlášek. V roce 2015 se Komise RIA zabývala 8 vyhláškami, nicméně ke všem vydala stanovisko s připomínkami. Pozitivní výsledek spočívající v nárůstu kladných stanovisek tedy změnou struktury sledovaných dat není nikterak dotčen.

Následující přehled (tabulka 01) uvádí pro úplnost souhrn stanovisek Komise RIA ve vztahu k jednotlivým předkladatelům.

Předkladatel	Projednané návrhy Komise RIA	Stanovisko Komise RIA	
		Bez připomínek	S připomínkami
MD	3	1	2
MF	24	10	14
MK	2	0	2
MLP	2	1	1
MMR	6	2	4
MO	0	0	0
MPO	12	4	8
MPSV	2	0	2
MSp	8	4	4
MŠMT	4	1	3
MV	13	3	10
MZd	6	1	5
MZe	4	0	4
MZV	0	0	0
MŽP	7	3	4
PV - BIS	0	0	0
ČBÚ	1	0	1
ERÚ	6	0	6
Celkem	100	30	70

Tabulka 01. Stanoviska Komise RIA dle předkladatelů

Výjimky z provedení hodnocení dopadů regulace

V průběhu roku 2015 bylo předsedovi Legislativní rady vlády doručeno ze strany předkladatelů **59 žádostí** o výjimku z provedení hodnocení dopadů regulace, přičemž v **55 případech** bylo předkladatelům vyhověno.

Výjimka nebyla udělena ve **2 případech MPSV**, v **1 případě MŽP** a v **1 případě MSp**.